

Monnickendam, 21 december 2021

Nummer: 192-136

Portefeuillehouder: Wethouder H. Boland

Contact via:

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid: artikel 189 en volgende van de Gemeentewet

Aan de Raad

Onderwerp:

Vaststellen van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2037, Gemeente Waterland en kiezen voor ambitieniveau II.

Voorstel

1. scenario II, Zorg voor de Samenleving, als ambitie vast te stellen voor de realisatie van het Integraal Huisvestingsplan 2021-2037 Gemeente Waterland en;
2. de noodzakelijke middelen voor realisatie van ambitieniveau II te bepalen op de lasten zoals in de jaarschijven 2022-2025 van de begroting zijn verwerkt en met ingang van 2026 te fixeren op een maximale structurele last van €529.990 en;
3. Een bestemmingsreserve onderwijshuisvesting in te stellen en daarin middelen te doteren bestaande uit het verschil tussen de vastgestelde/gefixeerde last en de daadwerkelijke lasten vanaf kalender-/begrotingsjaar 2026 en verder;
4. Om nieuwe aanspraken voor de scholen op de voorziening onderwijshuisvesting, 1^e inrichting meubilair en leermiddelen, te baseren op basis van de leerlingaantallen op 1-10-2019 en dit in de eerstvolgende wijziging van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gemeente Waterland te verwerken.

Inleiding

In 2020 heeft uw raad te kennen gegeven behoefte te hebben aan inzicht in de verplichtingen, wensen en behoeften van de scholen ten aanzien van de onderwijsgebouwen.

Met de actualisering van het IHP uit 2008 wordt daarmee in dit Integraal Huisvestingsplan 2021-2037 Gemeente Waterland vorm gegeven.

In dit IHP zijn, na een algemene inleiding in hoofdstuk 1, in de hoofdstuk 2 en 3 de kwalitatieve gegevens opgenomen, zoals o.a. de leerlingontwikkeling, de ruimtebehoefte en de capaciteit van de scholen/schoolgebouwen en de stand van zaken ten aanzien van tekort of een overschot aan ruimte per kern. Ook is de ouderdom van de onderwijsgebouwen daarbij in beeld gebracht.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op verschillende kwalitatieve aspecten, zoals o.a. renovatie of vernieuwbouw, kinderopvang, keuzevrijheid bij schoolkeuze en huisvesting, het onderwijsconcept ventilatie evenals het Voortgezet onderwijs.

Hoofdstuk 5 geeft uitwerking aan een 3-tal scenario's, te weten: 1) wettelijke zorgplicht, 2) Zorg voor de Samenleving en 3) beperkt functionele aanpassingen. De financiële effecten van deze drie scenario's worden in de grafiek in hoofdstuk 6 in beeld gebracht en afgezet tegen de huidige lasten in de begroting.

Tijdelijke huisvesting in Monnickendam

In de leerlingencijfers in de prognose van begin 2020 is uitgegaan van ontwikkeling en oplevering van de 1^e fase woningen in de wijk Galgenriet begin 2022. Het daadwerkelijke traject is echter anders. Oplevering van de eerste 250 woningen lijkt volgens de nu opgegeven planning eind 2024 plaats te hebben. Dit betekent dat de verwachte toename van leerlingen naar achteren schuift. In plaats van in 2023 of 2024, stromen de extra leerlingen op de scholen dan ook later in. Om die reden zijn nu in de begroting en de financiële paragraaf nu geen middelen opgenomen voor -tijdelijke huisvesting. Als deze -tijdelijke huisvestingsbehoefte - zich voordoet zullen daarvoor dan middelen moeten worden opgenomen in de begroting. Bij tijdelijke huisvesting gaat het altijd om eenmalige, niet structurele, middelen en kosten. Deze uitgaven kunnen dan te zijner tijd door inzet van middelen ten laste van de algemene reserve worden gedekt.

Argumenten

1.1 Scenario II sluit aan bij het huidige beleid van de Gemeente, een IHP sluit daarnaast aan bij de komende wetgeving vanaf 2024 .

Verwacht wordt dat uiterlijk met ingang van 2024 een Integraal huisvestingsplan verplicht wordt en dat renovatie daarin als een voorziening in de onderwijshuisvesting wordt opgenomen.

Daarbij is het de bedoeling om een doorkijk voor minimaal 16 jaar te geven en voor de eerstkomende vier jaar financiële middelen vast te leggen in het IHP. Ook ten aanzien van financiële bijdragen van de kant van de schoolbesturen kunnen dan (wellicht) afspraken gemaakt worden. Tot dat moment staat het zogeheten investeringsverbod in meer of mindere mate in de weg voor bijdragen van de kant van de scholen. Zo niet altijd formeel dan toch in de praktijk door verschillende, onduidelijke en wetsstrijdige uitleg van verschillende wettelijke bepalingen door accountant en onderwijsinspectie.

Tegelijk sluit scenario II aan bij het beleid zoals dat in de Gemeente Waterland sinds 2013 is gang is gezet waarbij onderwijsgebouwen na ongeveer 44 jaar voor vernieuwing in aanmerking komen. Ruim 60% (totaal 8) van de onderwijsgebouwen is 2013 vernieuwd.

1.2 & 1.3

Het vanaf 2026 fixeren van de toegestane begrotingslast voor onderwijshuisvesting op €529.990 (begrotingsschijf 2025) maakt het instellen van een bestemmingsreserve onderwijshuisvesting en de realisatie van ambitieniveau II mogelijk.

De jaarschijven van de begroting 2022-2025 zijn door uw raad vastgesteld. De lasten daarin staan vast.

De lasten voor de onderwijsgebouwen in de huidige begroting voor 2025 bedragen € 529.990

Door de lasten voor onderwijshuisvesting met ingang van 2026 op dit bedrag te fixeren en het verschil met de daadwerkelijke, dalende lasten in een reserve te doteren is het mogelijk om een bestemmingsreserve onderwijshuisvesting te vormen. Daarmee kan scenario II in verregaande mate worden uitgevoerd.

1.4. Een nieuwe peildatum voor het bepalen van aanspraak op 1^e inrichting komt tegemoet aan een Systeem-omissie.

Dalende leerlingaantallen leiden ertoe dat scholen niet of onvoldoende kunnen reserveren voor vervanging van meubilair en onderwijsleermiddelen voor hogere aantallen leerlingen in de toekomst.

Om te voorkomen dat scholen middelen die zij deels of geheel wel hebben ontvangen voor hogere leerlingaantallen niet reserveren en anders inzetten is het voorstel zodanig dat scholen die in het verleden ooit een hogere 1^e inrichting ontvangen moeten hebben op basis van hun leerlingenaantallen, slechts 50% van de vergoeding voor 1^e inrichting ontvangen.

Kanttekeningen

Het gekozen uitgangspunt om de lasten bij het doteren in de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting niet te indexeren vormt een risico. Als de kostenstijgingen op de bouwmarkt hoger liggen dan de indexering op de Algemene Uitkering in het Gemeentefonds voor de Gemeente Waterland, ontstaat er een dekkingsprobleem.

Financiële toelichting

Uw raad is het bevoegde orgaan om zowel het begrotingsbedrag voor de lasten onderwijshuisvesting 2026 en volgende jaren te fixeren. Daarnaast is de raad bevoegd tot het instellen van een bestemmingsreserve en deze reserve vol te storten met het verschil tussen de gefixeerde last voor onderwijshuisvesting en de daadwerkelijke last zoals die zich vanaf 2026 ontwikkelt.

Een doorrekening van de bestemmingsreserve, zonder indexering, laat zien dat realisatie van scenario II mogelijk is. Er ontstaat een reserve die oploopt tot € 683.180 in 2055. We verwachten dat dit positieve saldo lager uitvalt naarmate de bouwkosten stijgen.

Communicatie

De schooldirecteuren en de huisvestingsmedewerkers van de schoolbesturen zijn aan de voorzijde betrokken bij de totstandkoming van dit IHP.

Inmiddels heeft naar de schooldirecteuren een terugkoppeling plaatsgehad van de inzet zoals die in het IHP is opgenomen. Na besluitvorming over het IHP en eventuele financiële uitwerkingen wordt dit IHP met een oplegbrief aan de schoolbesturen gestuurd.

Burgemeester en wethouders



drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur



drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):

1. 12.12.2021 (Concept) raadsbesluit IHP_V2
2. 15.12.2021_Integraal Huisvestingsplan 2021-2037.V1
3. Bijlage 1. Financiële paragraaf, fixeren last in de begroting en vorming bestemmingsreserve onderwijshuisvesting

Bijlage 1. bij financiële paragraaf, fixeren last in begroting en vorming bestemmingsreserve onderwijshuisvesting

REALISATIE AMBITIENIVEAU II MET BESTEMMINGSRESERVE

- Saldo bestemmingsreserve onderwijshuisvesting
- Beschikbaar bedrag obv begroting 2022 - 2025
- Structurele lasten ambitieniveau II, zonder index

